

UPOZNAJMO:

TURSKA

GLAVNE ZNAČAJKE

Turska je
Euroazijska
zemlja, što znači
da se prostire
na dva
kontinenta.

Glavni grad:
Ankara

Površina države:
750.580 km²

Stanovništvo:
cca 75 milijuna

Valuta: **Turska lira**

Vjera: **Islam**

GEOGRAFSKI SMJEŠTAJ

Turska se nalazi na obalama Crnog , Mramornog, Egejskog i Sredozemnog mora .

Turska graniči na zapadu sa Grčkom, Bugarskom, na istoku sa Gruzijom, Armenijom, Azerbejdžanom i Iranom, na jugu sa Irakom i Sirijom.

Povoljan geografski smještaj rezultirao je mnogim osvajanjima ovih prostora tijekom povijesti.

NAJVEĆE....

PLANINA: ARARAT

- Planina Ararat, najviši vrh u suvremenoj Turskoj, snijegom pokrivena vulkanska kupa visoka 5.165 metara, nalazi se na sjeveroistoku Turske, 16 km zapadno od Irana i 32 km južno od Armenije.
- U Biblijskoj Knjizi postanka ova planina se označava kao mjesto gdje se nasukala Noina arka poslije potopa.
- Posljednja aktivnost planine bio je veliki potres u srpnju 1840., s centrom oko klanca Ahora, sjeveroistočna provalija koja se obrušava 1.825 metara od vrha planine.

Najveće jezero: Van Gölü

- Jezero ima površinu od 3713 km² i ima 119 km na svom najdužem dijelu.
- Prosječna dubina jezera je 171 m, a maksimalna zabilježena dubina je 451 metara. Ukupna dužina obale je 430 km, a volumen 607 km

- Jezero Van leži u planinskom dijelu Istočne Anadolije na nadmorskoj visini od 1640 m na granici sa Iranom. Ono je najniži dio ogromnog bazena omeđenog visokim planinama sa juga i istoka i kompleksom vulkanskih planina na zapadu.
- U nekom trenutku tokom pleistocena (tj. prije 2 600 000 do 11 700 godina), lava iz vulkana Nemrut izlila se 60 km u smjeru jugozapada i blokirala izljev jezerskih voda u rijeku Murat i tako pretvorila bazen jezera u depresiju bez izljeva.

NAJDUŽA RIJEKA:

KIZIL (tur. Kızılırmak: „Crvena rijeka“, grč. Ἀλυç: „Halis“)

- Predstavlja izvor energije za hidroelektrane i ne koristi se za plovidbu

Najveći grad: Istanbul (Konstantinopol)

- Istanbul (na hrvatskom se još naziva ili nazivao Carigrad i Konstantinopol), grad smješten na **Bosporskom tjesnacu**, nekadašnja je prijestolnica triju velikih carstava :
- **rimskog** (330.-395.) –rimski car Konstantin Veliki je utemeljio grad i po sebi ga nazvao Konstantinopol
- **bizantskog** (395.-1453.) tj. Istočnog rimskog carstva
- **ottomanskog** (1453.-1923.) Mehmed II. Osvajač osvaja grad koji tad postaje prijestolnica Osmanlijskog carstva.
- Nakon osnivanja moderne Republike Turske 1923. Ataturk proglašava Ankaru glavnim gradom.
- Istanbul je najveći grad u Turskoj i njeno kulturno i gospodarsko središte, sa 13 milijuna stanovnika.

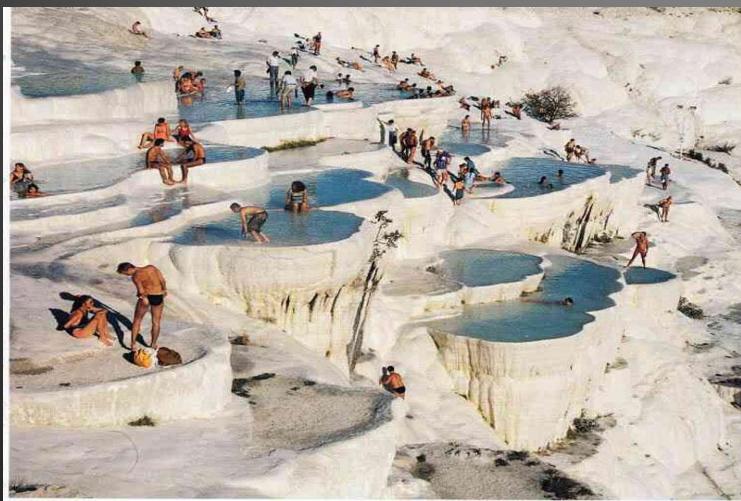
PRIRODNE LJEPOTE

KAPADOKYA - CAPPADOCIA

- U šupljinama neobičnih skupina stijena oko grada nalaze se **podzemna naselja** iz 4. stoljeća, ali i crkve i samostani iz bizantskog doba nakon ikonoklazma. Neke od njih imaju dobro očuvane freske iz razdoblja od 7. do 14. stoljeća.
- Nacionalni park Göreme (turski: Göreme Milli Parklar) u krajoliku neobičnih vulkanskih stijena koje su oblikovane erozijom u aridnoj klimi je, zajedno s povijesnim lokalitetima isklesanima u stijenama Kapadocije, upisan kao svjetska baština UNESCO-a 1985. godine

PAMUKKALE - (turski “Pamučna palača”)

- Pamukkale ima 17 izvora u kojima voda ima temperaturu od 35°C do 100°C. Od njih se voda bogata mineralima proljeva niz padinu stvarajući taloženjem minerala neobične oblike plitkih terasastih bazena.
- Pamukkale su bile poznate još u antičkim vremenima, u ovom toplim vodama termalnih izvora uživali su i liječili su se Frigijsci, Grci i Rimljani.
- Prema jednoj od legendi dovoljno je samo 10 minuta provesti u ovoj vodi (čija temperatura može da dostigne i 35 stupnjeva celzijusa) da bi se podmladili 5 godina.

GRAD EFEZ

- Grad na turskoj obali, osnovan od strane Grka u 10. stoljeću prije Krista.
- Grad je doživio pravi procvat kad je došao pod vlast Rimskog carstva (bio je 3. po redu najveći grad u Maloj Aziji) što svjedoče i mnoge veličanstvene građevine – amfiteatar u Efezu i Celsiusova knjižnica (prikazane na slikama lijevo).
- Grad Efez je jako bitan i za rimokatoličanstvo. Naime, vjeruje se da je u njemu ostatak svog života, nakon Isusove smrti na križu, provela Blažena Djevica Marija. Prema Bibliji, Isus je na križu, svoju majku povjerio sv. Ivanu Apostolu koji ju je, u strahu od židovske odmazde, doveo u Efez.
- U Efezu je isto tako umro i sv. Ivan Apostol – pisac četvrtog Evangelijskog evanđelja.

TROJA

- Troja, ponekad Ilij u starijim hrvatskim tekstovima je legendarni grad i poprište Trojanskog rata, koji je dijelom opisan u **Homerovoj Ilijadi**, epskoj pjesmi na starogrčkom sastavljenoj u 9. ili 8. stoljeću prije Krista.
- Osim toga, Troja (turski: Truva) je ime arheološkog nalazišta na navodnoj lokaciji homerske Troje u Maloj Aziji, danas mjesto Hissarlik (turski za "Mjesto utvrda") u sjeverozapadnoj Turskoj, u blizini morske obale jugozapadno od Dardanela pod planinom Idom.

POVIJEST

- Poluotok Mala Azija koji čini veći dio teritorija današnje Turske je jedno od najstarijih stalno naseljenih područja svijeta.
- Hetitsko carstvo bilo je prvo veliko carstvo na ovom području, a trajalo je od 18. do 13. stoljeća pr. Kr.
- Negdje oko 1200. pr. Kr. na zapadnoj obali Anatolije naselila su se grčka plemena.
- Ovo cijelo područje je u 6. i 5. st. pr. Kr. osvojilo perzijsko Ahemenidsko Carstvo
- Kasnije je 334. pr. Kr. ovo područje osvojio Aleksandar Veliki. Anatolija je zatim podijeljena u veliki broj manjih grčkih država, kao što su Bitinija, Kapadocija, Pergam i Pont.
- Sva ova carstva pokorio je Rim do sredine prvog stoljeća pr. Kr.
- Godine 324., rimskega car Konstantin I. Veliki izabrao je Bizantion za novi glavni grad Rimskog Carstva (kasniji Carigrad). Nakon pada Zapadnog rimskog carstva Carigrad je postao glavni grad Bizantskog carstva.
- U 13. st. jača Osmansko Carstvo koje ugrožava Bizant, kojeg napislijetku i osvaja, proširujući svoje teritorije na Balkan, kao i na Bliski istok.
- Nakon I. svjetskog rata, i brojnih građanskih ratova na teritoriju Turske, Mustafa Kemal Ataturk proglašava Republiku Tursku 1923. godine. Ataturk je i otac turske domovine.
- U II. svjetskom ratu Turska je bila neutralna.
- 2005. godine Turska je započela pregovore sa EU-om.

TURSKA KUHINJA

- Turska kuhinja je rezultat višestoljetnog spajanja jednostavne nomadske kuhinje turkijskih plemena s indijskom, perzijskom, kurdskom i arapskom kuhinjom. Turska kuhinja je imala snažan utjecaj na kuhinje naroda koji su se nalazili pod Osmanskim Carstvom, a mnoge te kuhinje su i dodatno obogatile tursku gastronomiju. Vjerojatno najpoznatiji primjeri turskog utjecaja na kuhinje balkanskih zemalja su **ćevapčići** (kebab šiši) i **sarma**. Turska jela međunarodnog značaja su **jogurt** (yoğurt) kao i njegova razrijeđena i slana varijanta ayran, te brza jela kao döner kebab.

- Vjerojatno najpoznatije piće koje se iz Turske proširilo Europom i svijetom je kava (kahve), međutim pije se u posebnim prilikama za razliku od čaja (çay) koji se pije više puta dnevno u malim staklenim čašama u obliku tulipana. Nacionalno alkoholno piće je rakija (rakı) koja se obično konzumira kao aperitiv s mezom (meze), kombinacijom predjela.
- Od deserta su najpoznatije **baklave** punjene pistacijima, orasima, bademima... kao i razne vrste **rahat lokuma**.

TURCIZMI

Turcizam je usvojenica u hrvatskom jeziku preuzete iz turskog jezika, koji je utjecao na sve jezike prostora na kojem se rasprostiralo Osmansko Carstvo u srednjem i novom vijeku.

• hrvatski ←	turski	• dadilja ←	dadı	←
• alat ←	âlet		perz. dādā	
	arap. ālāt	• dućan ←	dükkyan	←
• bakar ←	bakır		arap. duhkān	
• boja ←	boya	• dugme ←	düğme	←
• bubreg ←	böbrek		perz. tukme	
• budala ←	budala	• deva ←	deve	
	arap. badal	• džep ←	cep	←
• bunar ←	pınar		arap. ğäyb	
• čak ←	çak	• fitilj ←	fitil	←
	perz. čak		arap. fätīl	
• čarapa ←	çorap	• jastuk ←	yastık	
	perz. đūrāb	• jogurt ←	yoğurt	
• čičak ←	çiçek	• krevet ←	kerevet	←
• čelik ←	çelik		grč. kreváti	
• čup ←	küp	• kat ←	kat	
	perz. küp	• kula ←	kule	←
			perz. koleh	
		• kutija ←	kûtu	←
			grč. kouti	

GLAZBENICI

Tarkan Şımarık
<http://www.youtube.com/watch?v=s0HuEvYNJNk>

SEZEN AKSU
<http://www.youtube.com/watch?v=u5OVXkyxn1Q>

Sertab Erener
Eurovizijska
pobjednica-
<http://www.youtube.com/watch?v=R2yeAPQVB1I>

HRVATSKO – TURSKI RJEČNIK

HRVATSKI	TURSKI
BOK!	MERHABA!
DOBRO JUTRO	GUNAYDIN
DOBAR DAN	TUNAYDIN
DOBRA VEČER	IYI AKSAMLAR
KAKO SI?	NASILSIN
DOBRO SAM.	IYIYIM
KAKO SE ZOVEŠ?	ADIN NEDİR?
ZOVEM SE....	BENIM ADIM....
HVALA	TEŞEKKÜR EDERİM